

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : B.08.0.ÖRG.0.20.02.02/2884

27.06.2006

Konu : Eğitsel Değerlendirme ve Tanılama Hizmetleri

..... VALİLİĞİNE
(İl Millî Eğitim Müdürlüğüne)

- İlgi: a) 01/05/2005 tarihli ve 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun,
b) 31/05/2006 tarihli ve 26184 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği,
c) MEB.Özel Eğt.Rehb.ve Dan.Hizm.Gen.Md.ğü 31.05.2006 tarih ve 2470 sayılı yazı,
d) MEB.Özel Eğt.Rehb.ve Dan.Hizm.Gen.Md.ğü 27.10.2005 tarih ve 4564 sayılı yazı.

İlgi (a) Kanun gereği özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirmeleri rehberlik ve araştırma merkezlerinde kurulacak özel eğitim değerlendirme kurullarınca yapılacak olup işleyişe ilişkin usul ve esaslar ilgi (b) Yönetmelikte belirlenmiş, ilgi (c) yazı ile de bildirilmiştir.

Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin gerek resmi özel eğitim kurumlarımızdan gerek özel, özel eğitim kurumlarından eğitim almaları ile ilgili tespit, tıbbî tanılama, eğitsel değerlendirme ve yerleştirme aşamalarında sorun yaşamamaları, bu süreçte hem bireylerin hem de ailelerinin mağdur olmamaları için alınması gereken önlemler ilgi (d) yazımızla duyurularak uygulamanın başlayacağı 01/06/2006 tarihine kadar hazırlıkların tamamlanması istenilmiştir.

Buna rağmen, Bakanlığımıza resmî yazı ya da e-posta yoluyla yapılan başvurulardan; bazı illerde gerekli hazırlıkların tamamlanamadığı, artan hizmet talebinin karşılanabilmesi için rehberlik ve araştırma merkezlerinin eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetlerine ilişkin, çalışma ortamlarının düzenlenemediği, eğitsel değerlendirme ve tanılama ile eğitim planlamalarını yapacak personel ihtiyacının karşılanamadığı anlaşılmaktadır.

Rehberlik ve araştırma merkezlerinin görev bölgeleri içindeki sorumlulukları yanında özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin; özel, özel eğitim kurumlarından alacakları özel eğitim desteğine ilişkin eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetlerini de yapacak olmaları ve bu raporların süresinin bitim tarihinden itibaren her yıl yenilenmesi zorunluluğu, konuyla ilgili mahallî hazırlıkların kısa sürede tamamlanmasını gerektirmektedir. Bu bireylerin; özel, özel eğitim kurumlarından alacakları özel eğitim desteğine ilişkin ödemeler, ilgi (a) Kanun ve ilgi (b) Yönetmelik esasları doğrultusunda Maliye Bakanlığınca belirlenen esaslara göre yapılacaktır.

İl/ilçe millî eğitim müdürlükleri özel eğitim hizmetlerinin gerçekleştirilmesinden birinci derece sorumludur. Özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin, ilgi (a) Kanun ve ilgi (b) Yönetmelik esasları doğrultusunda alacakları özel eğitim hizmetleriyle ilgili olarak;

1) Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 14. maddesi uyarınca ilçelerde de özel eğitim hizmetleri kurulunun ve 19. maddesi uyarınca rehberlik araştırma merkezlerinde özel eğitim değerlendirme kurullarının oluşturularak 30 Haziran 2006 tarihine kadar işlevsel hâle getirilmesi,

2) İl ve ilçe millî eğitim müdürlüklerince, ilgi (a) da kayıtlı Kanun ve ilgi (b) de kayıtlı Yönetmelik gereği 01.06.2006 tarihinden itibaren öğrenci tanılama hizmetlerinin rehberlik ve

araştırma merkezlerinde oluşabilecek muhtemel geçici talep artışlarını karşılamak üzere Temmuz-Eylül 2006 döneminde rehber öğretmen ve özel eğitim öğretmeni görevlendirilmesi,

3) Görevlendirme yapıldığı takdirde öğretmenlerin isim ve görev yerlerinin Genel Müdürlüğümüz ile Personel Genel Müdürlüğüne ayrı ayrı bildirilmesi,

4) Eğitsel değerlendirme ve tanılamada kullanılacak testlerin uygulanmasında psikoloji temel eğitiminin alınması gerektiğinden bu amaçla yapılacak görevlendirmelerde üniversitelerin PDR, EPH veya psikoloji bölümünden mezun ve varsa test uygulama sertifikası bulunan rehber öğretmenlerin görevlendirilmesi,

5) Eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi için rehberlik araştırma merkezlerinin çalışma ortamlarının hizmet talebini karşılayamaması durumunda yeni çalışma ortamlarının düzenlenmesi,

6) Rehberlik ve araştırma merkezlerinde 0-3 yaş erken çocukluk dönemindeki özel eğitime ihtiyacı olan bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılamasına yönelik alt yapının oluşturulması,

7) Eğitsel değerlendirme ve tanılamada; bir test uygulayıcısının günde dört bireyi inceleyip değerlendirebileceği şekilde planlanması, bireylere verilecek randevu süresinin 30 günü geçmemesi ve Yönetmeliğin 22. maddesi gereğince işlemlerin sonuçlandırılması,

8) Özel Eğitim Değerlendirme Kurulu Raporunda, bireyin TC kimlik numarasının işlenmiş olmasına dikkat edilmesi ve velinin eğitsel değerlendirme ve tanılama için yaptığı başvuruda başka bir rehberlik ve araştırma merkezinden bu hizmeti almadığına ilişkin yazılı beyanının alınması,

9) Eğitsel değerlendirme ve tanılamada; özel ve resmî okullara devam eden bireylerin başvurusunun okulun bağlı bulunduğu il/ilçe rehberlik ve araştırma merkezlerine; herhangi bir okula devam etmeyen bireylerin başvurularının ise bireyin ikâmet ettiği bölgeden sorumlu rehberlik ve araştırma merkezine yapılması,

10) Özel eğitim hizmetleri kurulunca yerleştirme kararı alınan bireylerin eğitsel değerlendirme ve tanılama dosyalarının okulun bağlı bulunduğu il/ilçe rehberlik ve araştırma merkezine gönderilmesi,

11) Özel Eğitim Değerlendirme Kurulunca, bireyin uzman hekimden almış olduğu tıbbî tanısını gösteren raporundaki bilgilerin eğitsel değerlendirme ve tanılama için yeterli olmaması hâlinde gerektiğinde sağlık kurulu raporu istenmesi,

12) Resmî ve özel okullara devam eden özel eğitime ihtiyacı olduğu belirlenen öğrencilerin eğitsel değerlendirme ve tanılamalarının okul kademeleri arası geçişlerde (okul öncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim) yenilenmesi,

13) İlgili (b) de kayıtlı Yönetmeliğin yürürlüğe konulmasından önce; özel, özel eğitim kurumlarından özel eğitim ve rehabilitasyon desteği için alınan sağlık kurulu raporlarının süresi doluncaya kadar geçerli olduğuna dikkat edilmesi,

14) Eğitsel değerlendirme ve tanılama amacıyla kullanılacak formlar, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün web ana sayfası (orgm.meb.gov.tr) üzerinde "Özel Eğitim ve Rehberlikte Standartlar" başlığı altında verilen formların kullanılarak birlikteliğin sağlanması,

15) Eğitsel değerlendirme ve tanılamada kullanılmakta olan ölçme araçlarından Genel Müdürlüğün internet sayfası incelenerek dağıtım yapılan ölçme araçlarının RAM'da yeterli olmaması

durumunda, RAM'ın yıl boyunca inceleyeceği vaka sayısı, ilgili ölçme aracını uygulama yeterliğine sahip personel sayısı ve test odası sayısı göz önünde bulundurularak Bakanlıktan istenmesi,

16) İlgi (b) Yönetmeliğinde zihinsel yetersizliği olan bireyin tanımında; “zihinsel işlevler bakımından ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösteren” ifadesi yer almaktadır. Zihinsel becerilere ilişkin normal dağılımın ortalamasının 100, standart sapmasının da 15 olması nedeni ile ortalamanın iki standart sapma altı 70 zekâ bölümüne karşılık gelmektedir. Bu nedenle zihinsel yetersizliğe sahip birey tanımında yer alan “zihinsel işlevler bakımından ortalamanın iki standart sapma altında farklılık gösteren” ifadesi ile zekâ bölümünün 70'in altında olduğunun kabul edilmesi,

17) İlgi (a) Kanun'un beşinci maddesinde; “özürlülerle ilgili derecelendirmeler, sınıflandırmalar, tanılamalar, uluslararası özürülük sınıflandırması temel alınarak hazırlanan özürülük ölçütüne göre yapılır.” ifadesi yer almaktadır. İşlevsellik, Fonksiyon Kaybı ve Sağlığın Uluslararası Sınıflandırması (ICF)'na göre;

hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin 50-69,
orta düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin 35-49,
ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin 20-34,
çok ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin 0-19,

zekâ bölümüne sahip olması gerekmektedir.

Bu özür türlerinden hafif düzeyde zihinsel yetersizliği olanların en az kısıtlayıcı ortam ilkesinden hareketle öncelikle kaynaştırma eğitimine, özel eğitim sınıfına, orta düzeyde zihinsel engelliler için açılan ilköğretim okuluna ve iş okuluna; orta ve ağır düzeyde zihinsel yetersizliği olan bireylerin ise eğitim uygulama okulu ve iş eğitim merkezine yönlendirilmeleri uygun olacaktır. Bununla birlikte ölçme işlemi mutlak olmayıp hata payı içermesi nedeni ile uygulanan ölçme aracının, ölçmenin standart hata değerinin yanında bireyin iletişim, kendine bakım, ev yaşamı, toplumsal beceriler, toplumsal olanaklardan yararlanma, kendi kendini yönetip yönlendirme, okulla ilgili işlevsel beceriler, boş zamanlarını değerlendirme özelliklerinden en az ikisinde yetersizlik/bozukluk göstermesi dikkate alınarak yönlendirme yapılması,

18) Eğitsel değerlendirme ve tanılama hizmetleri sonunda bireylerin, doğrudan bazı özel, özel eğitim kurumlarına yönlendirilmemesi, yapılan değerlendirmeler sonucunda bireylere veya ailelerine, alacakları özel eğitimle ilgili olarak bilgi verilmesi, kurum tercihlerini kendilerinin yapabilmesi için bölgede hizmet veren özel, özel eğitim kurumlarının il/ilçe millî eğitim müdürlüklerince hazırlanmış bir listesinin kuruma asılması ya da velilere verilmesi,

19) Eğitsel değerlendirme ve tanılamada hizmetlerinde, özel eğitim desteği almak için yapılan başvurular sonuçlanıncaya kadar diğer başvuruların daha geniş bir zamana dağıtılması, okullardan gönderilen öğrencilerin mutlaka gönderme öncesi değerlendirme raporu ile özel, özel eğitim kurumlarından gönderilen bireylerin de mutlaka durumları ile ilgili düzenlenen gelişim raporları ile incelemeye alınması,

gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini önemle rica ederim.

Mehmet TEMEL
Bakan a.

Müsteşar V.

DAĞITIM :
Gereği :
B Plânı

Bilgi :
Maliye Bakanlığına
Sağlık Bakanlığına

Beşevler / ANKARA

MEB Kampusü A Blok 06500

Özel Kalem : 212 76 14-15

Sant : 212 76 17-18

Faks :213 13 56

e-posta : orgm@meb.gov.tr

İnt. adresi : www.meb.gov.tr